

Yhdistyksen puheenjohtaja Anja Vallittu

Hyvät kaupunginsihteeripäivien osallistujat, hyvät kollegat

Kokoonnumme tänään yhdistyksemme 84. opinto- ja neuvottelupäiville ja mikä parasta – pitkästä aikaa perinteiseen tapaan elokuun lopussa!

Aluksi suuret kiitokset Turun kaupungille paitsi näistä upeista puitteista niin myös panoksesta näiden päivien sisältöön! Olemme kiitollisia tästä vastaanotosta, kun tilaisuutemme osuu samaan aikaan täällä Turussa parin korttelin päässä vuosittain kokoontuvan Eurooppa-foorumin kanssa. Foorumissa keskustellaan EU-politiikasta, Euroopan tulevaisuudesta ja ulkopolitiikasta, mutta myös meille tutuista aiheista - yhteiskunnan resilienssikyvystä, energiakysymyksistä, vihreästä siirtymästä ja turvallisuudesta.

Ohjelmassamme teemana on tulevaisuus suomalaisten kaupunkien näkökulmasta. Nyt jos koskaan tulee mieleen vanha sanonta, että maailmankirjat ovat sekaisin. Käynnissä on vakavia kriisejä ja monenlaisia murroksia. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on kestänyt jo puoli vuotta ja sen vaikutukset alkavat jo tuntua kaikkien eurooppalaisten arjessa. Euroopan suurin ydinvoimala on venäläisten joukkojen hallussa. Uhkakuvat ovat meille tuttuja uutisvirrassa. Väestömme ikääntyy vauhdilla, tämän olemme tienneet jo pitkään. Tämä koskee koko läntistä maailmaa. Eurooppalaisessa kaupunkiverkostossamme on nostettu jo ajankohtaiseksi teemaksi ” Silver Economy”. Ovatko teknologia ja automaatio ratkaisuja kaikkeen?

Tarvitsemme tietoa keskeisistä trendeistä, muutostekijöistä ja niiden vaikutuksista. Tutkitun tiedon valossa luonnonvarojen liikkakäyttö, kasvava eriarvoisuus ja ilmastokriisi johtavat väistämättä yhteiskunnalliseen muutokseen. Muutos on jatkuvaa ja nopeutuu koko ajan. Suomi tarvitsee myönteisen tulevaisuuskuvan, kestävä hyvinvointi voidaan saavuttaa yhdessä, toteaa Suomen kestävyyspaneeli kesäkuun alussa. Tutkittuun tietoon on hyvä nojata päätöksenteossa ja sen valmistelussa. Turusta löytyvät tulevaisuusteeman suuriin kysymyksiin sopivasti kaksi, ei ehkä niin tunnettua tutkimuslaitosta – Tulevaisuuden tutkimuslaitos ja Siirtolaisinstituutti. Kuulemme mielenkiintoisia alustuksia erilaisista tulevaisuuskuvista, kaupunkien kriisikestävyyydestä ja muuttoliikkeestä.

Suomessa tällä hetkellä yli 30 000 ukrainalaista pakolaista. Kasvavatko pakolaisvirrat lähitulevaisuudessa tai pidemmällä tähtäimellä? Pystyvätkö kaupunkimme olemaan houkutteleva kohde tänne muutoin muuttaville kuten kaikkien muidenkin tavoittelemille kansainvälisille osaajille? Me tarvitsemme ulkomailta muuttajia. Kaupunkikehityksen suuria haasteita on nyt jo työvoimapula erityisesti hoiva-aloilla ja peruspalveluissa kuten varhaiskasvatuksessa. Muut toimialat seuraavat perässä.

Kaupungistuminen on ollut yksi megatrendeistä myös Suomessakin. Koronapandemia on hidastanut väestön kasvua, mutta se ei ole kuitenkaan suurimmissa kaupungeissa kääntynyt negatiiviseksi. Väestökehitys on yksi tärkeistä ilmiöistä, jota kaupungeissa erityisesti näin syksyllä tulevan vuoden talousarviota tehdessä käsitellään palvelutarpeiden näkökulmasta. Mielenkiintoista on syntyvyys kohosi kuutoskaupungeissa kahtena koronavuonna kantaväestöön

kuuluissa perheissä, erityisesti ruotsinkielisissä perheissä. Voidaanko tästä vetää johtopäätöksenä, että meillä luottamusta on tulevaisuuteen?

Kaupunkien tulee osaltaan huolehtia, että rakenteemme ja resurssimme kestävät yllättävät isot muutokset ja ongelmalliset tilanteet pienempiä häiriöitä unohtamatta. Kaikkea ei voi aina ennakoita, vaikka riskienhallinta ja varautuminen ovat arkea. Sarastia-tietojärjestelmän käyttöönotosta takkuileva palkanlaskenta on esimerkki tästä yhden kaupungin mittakaavassa suureksi kasvaneesta ongelmasta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajamme totesi koulujen syyskautta avatessaan rehtoreille, että jos alkuvuodesta olisi kysytty riskienhallinnan suurinta haastetta tälle kesäkaudelle niin hänelle ei olisi mitenkään tullut mieleen, ettei Helsingin kaupunki pysty maksamaan kaikille työntekijöilleen ajallaan palkkaa.

Hyvät ystävät!

Opinto- ja neuvottelupäivien ideana on myös vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia ajankohtaisissa hankkeissa. Tänäa toinen toisiaan sparraavat Turun kanssa Tampere, Oulu ja Lahti.

Huomenna jatkamme edunvalvonnan aiheilla, kun käsitellään kaupunkien odotuksia ja tavoitteita uudelle hallituskaudelle. Lakiklinikka ja alati uudistuva lainsäädäntö ovat aina ohjelmassamme.

Elävät keskustat ovat kaupunkien vetovoimatekijöitä. Parin koronavuoden jälkeen on ollut vilkas tapahtuma- ja festivaalikesä. Turistibussitkin ovat hiljaiselon jälkeen palanneet kaupunkikuvaan. Eloa ja iloa tuovat myös opiskelijat kaupunkikeskustoihin syyskauden alkaessa. Keskustojen tyhjentyneisiin kivijalkaliikkeisiin toivottavasti löydetään pian uusia yrittäjiä.

Meille muualta Suomesta tuleville Turun valttikortti on historia. Aura-joen rannalla on tunne kuin olisi ulkomailla, jossain Keski-Euroopassa. Kiitos Turun kaupungille näin etukäteen, sillä meidät on jo kutsuttu tänne myös vuonna 2029, jolloin Suomen vanhin kaupunki ja pitkään suurin kaupunki Turku viettää 800 vuotisjuhliaan!

Minulla on ilo avata tämän vuoden opinto- ja neuvottelupäivät ja toivottaa teidät kaikki tervetulleiksi!